

Un tomb per les escoles de Pistoia

Dolors Botey Segura
Joana Maria Campomar Vila

PER tots són conegudes les nombroses experiències que alumnes universitaris duen a terme a l'estranger gràcies a l'oportunitat que ens ofereix la beca Erasmus. Doncs no saltres dues som un cas de tants. Concretament, som estudiants de Magisteri d'Educació Infantil de la Universitat de les Illes Balears que el mes de febrer de 2004 iniciarem un viatge cap a les Itàlies. Per qui ho desconegui, alguns pobles del nord d'Itàlia tenen la sort de gaudir d'unes escoles exemplars, amb una filosofia constructivista i innovadora aplicada a la pràctica de cada dia, amb uns espais pensats i organitzats per als infants que ens permeten percebre un clima de netedat, d'ordre, d'estabilitat.

El poble que ens va acollir i ens va permetre entrar en aquesta vida educativa fou Pistoia. Les seves escoles estan pensades arquitectònicament i són comunicatives, cosa que facilita que els infants desitgin interaccionar constructivament, cooperar, investigar junts i compartir les seves experiències. Es converteixen, doncs, en vertaderes comunitats d'aprenentatge on el coneixement i les experiències són construïdes tant pels qui aprenen com pels qui ensenyen.

Durant la nostra estança varem visitar tres centres diferents: un assilo nido, una scuola materna i dues area bambini, l'àrea vermella i l'àrea blava.

L'assilo nido és una escola que atén als infants de 0 a 3 anys i, per tant equival a les escoles de l'estat espanyol que engloben el primer cicle d'infantil. En canvi, l'scuola materna atén als infants de 3 a 6 anys i abraça, doncs, el segon cicle d'infantil. Aparentment les diferències serien inexistents ja que es veu una clara similitud quant a l'organització de les escoles de l'estat espanyol i les de Pistoia. Ara bé, ben aviat ens varem adonar que la realitat de l'estat espanyol era molt diferent a la de Pistoia ja que el nombre d'infants per educadora és molt més reduït a Itàlia que no pas a les nostres aules, les xifres parlen per sí soles.

ESTAT ESPANYOL	ITALIA
PRIMER CICLE D'EDUCACIÓ INFANTIL.	PRIMER CICLE D'EDUCACIÓ INFANTIL.
0-12 mesos: 8 infants per adult 12-24 mesos: 13 infants per adult 24-36 mesos: 20 infants per adult	0-12 mesos: 6 infants per adult 12-24 mesos: 7 infants per adult 24-36 mesos: 10 infants per adult
SEGON CICLE D'EDUCACIÓ INFANTIL.	SEGON CICLE D'EDUCACIÓ INFANTIL.
3-4 anys: 25 infants per adult 4-5 anys: 25 infants per adult	3-4 anys: 12 infants per adult 4-5 anys: 12 infants per adult

Sens dubte som conscients de la reacció de sorpresa que la majoria de lectors haureu tingut després d'observar la taula comparativa. De fet, les relacions numèriques entre l'adult i l'infant han estat el centre de molts debats i, fins i tot, s'ha discutit sobre quin tipus de relació seria la més adient en les diferents edats per assegurar a l'infant l'atenció individual que necessita i, a l'adult, la possibilitat de poder garantir aquesta necessitat sense preses.

Segurament allò que més ens ha cridat l'atenció, és el fet que les xifres de l'estat espanyol dupliquen en gairebé tots els casos les xifres italianes. Cal concretar, però, que en el segon cicle d'infantil no és que una mestra estigui amb 12 infants a una aula, sinó que ens trobam amb 3 educadores que comparteixen un grup-classe de 35 infants. Aquest fet implica per una banda, una gran coordinació entre les docents i, per l'altra, permet que els infants es puguin organitzar en petit grup, tipus d'agrupament característic a les escoles que varem visitar però quasi sempre absent a les nostres.

A pesar que el petit grup sigui el més característic cal recordar els altres tipus d'agrupament: gran grup, per parelles o individualment. Una de les

coses que més ens va cridar l'atenció va ser la capacitat que tenien les educadores a l'hora de planificar activitats en petit grup. Elles ens van explicar que aquest tipus d'agrupament aportava moltes avantatges als infants ja que afavoreix les seves interaccions, els permet conèixer els companys i al mateix temps autoconèixer-se, desenvolupar un determinat rol dins el petit grup, descobrir els seus límits i possibilitats i els dels altres. En definitiva, la interacció dels infants a través del petit grup permet negociacions i dinàmiques comunicatives més freqüents, atractives, productives i diferents.

En relació a les àrees d'infants que abans hem anomenat, és important destacar que es tracta d'un servei que ofereix l'ajuntament i que pretén interpretar les necessitats de les famílies i compartir amb elles la responsabili-

tat que comporta el desenvolupament dels infants, oferint als pares possibilitats de reunió amb altres pares i així compartir pors, sentiments, alegries, emocions... A Pistoia en trobam sis, cada una d'elles especialitzada en una temàtica: la literatura, l'exploració de la natura, la música, la multiculturalitat, la família i l'art. L'estança en aquestes àrees fou molt enriquidora perquè tenguérem l'oportunitat d'observar com funcionaven aquests espais inexistents a l'estat espanyol.

Ja per acabar cal dir que l'envejable realitat de les escoles italianes és un punt d'arribada fruit de molts anys de lluita. Totes les fites costen un esforç, res no s'aconsegueix sense un treball, una coherència, una voluntat. Cal, doncs, que tots els mestres, veterans i joves, lluitem plegats compartint una mateixa manera de pensar, de fer, que ens permeti aconseguir una educació de vertadera qualitat.

...

